
РЕЧ ГОСТУЈУЋЕГ УРЕДНИКА

Савремени јудаизам и политика

Настава и предавање играју фундаменталну улогу у изградњи човечанства. То је задатак који Џорџ Штајнер у делу *Lessons of the Masters* назива и велика настава, који подразумева „образовање људског духа усмерено ка естетском, философском и интелектуалном раду“ и која одржава не само индивидуу већ „и цело човечанство“¹. „Традиција“ превођења је једно од највећих достигнућа наше културе у њеном стремљењу ка изградњи знања. У овој традицији у којој смо ми сви формирано, која датира од наслеђа источног и западног света, прелазећи са усменог на писани језик, од писања до штампања, „превођење“ чини један од основних стубова. Писани свет је увек свет превођења, јер је чак и оригиналност писца или пророка, када се преводи на друге језике, увек под утицајем прилагођавања и одређеног разумевања.

Пратећи овај пут, поставља се питања значења и метода јеврејске мисли: да ли постављамо философска питања у вези јеврејских истина, или, насупротив томе, да ли јеврејска питања чинимо философским? У исто време, да ли постоји јеврејски метод за философске циљеве или, уместо тога, да ли тек треба да пронађемо философски метод за јеврејске циљеве? Речи Франца Розенцвајга могу послужити као основа која се користи у овом специјалном издању: у једном писму упућеном Хансу Еренбергу из 1921. године, он пише: „Јеврејство је мој метод, не мој циљ“². А управо је Штајнер тај који нас упозорава да треба још једном да се задубимо још дубље у однос између јеврејства и упутстава: како он добро показује, предавање је у самим основама јеврејског монотеизма, „Тора дата Мојсију и кроз њега, Псалми који инспиришу Давида, књиге пророка и пословица, сви заједно чине образовни план и програм, приручник и упутство за дневну употребу“³. На овај начин је изречена реч постала текст, а онда се историјска истрајност овог дискурса повезала за конструкцијом јеврејског идентитета. Када је Књига једном начињена, корак је учињен и јудаизам се могао читати свету, философскији па чак литератури на основу текстуалне базе оног што је било предавано и што ће се предавати. Управо због тога, према Штајнеру, „јеврејска домовина је текст, на било ком месту на свету где се верује меморији, суоченој са тешким преиспитивањем и учињеној

1 Steiner George, *Lecciones de los Maestros*, trad. M. Condor, Buenos Aires, DeBolsillo, 2011, p. 59.

2 Citado por Miguel García-Baró en su texto “La figura de la Estrella: una perspectiva global para la lectura de Rosenzweig” introducción a la traducción al español de: Rosenzweig Franz, *La Estrella de la redención*, trad. Miguel García-Baró, Salamanca, Ediciones Sígueme, 2006, p. 14.

3 Steiner George, *Lecciones de los Maestros*, p. 144.

да буде објект небројених коментара⁴. Ми ћемо зато рећи да је јеврејски метод коментар, и од тада је отворена могућност да се од времена еманципације, преко Јеврејског просвећења, да се увек питамо о свету изван али на основу извора јеврејства.

Јеврејска мисао је традиционално одбијала идентитетске и географске територизације аутора када је у питање дебата о нечему што се схвата као универзални проблем. Све до почетка 20. века, претпостављано је да су философија или јеврејска мисао били антимионије на основу којих је универзалност Атињана проглашена против теоретског партикуларизма или провинцијализма Јерусалима, свдећи философију на „прво“ место знања: Атину. Међутим, европски Јевреји са краја 19. века и периода између ратова, су успели да покажу универзалност јеврејске мисли, раније замишљане као провинцијалне. На овај начин су они начинили историјско читање традиције које укључује Јевреје од старих дана до данас. Тако, од Филоа Александријског до Мојсија Мајмонида, од муслиманских простора средњег и пост-средњег века до експонената јеврејске философије пре и после Другог Светског рата, као рецимо Хермана Коена, већ помињаног Росенцвајга, Валтера Бењамина, Гершома Шолема, Мартина Бубера, Лео Штрауса или Емануела Левина, јеврејска мисао постаје део новог канона или традиције.

Пратећи овај пут, моја намера је да кроз текстове у овом специјалном издању одговорим на следеће задатке: Шта је, а шта није, политика у јеврејској мисли? Које су то главне теме за дискусију у 21. веку када је у питању однос јеврејства и политике? Какав је однос савременог јеврејства и јеврејске мисли? Какав је однос између јеврејске мисли и светске политике? Какав је однос између јеврејства и политике у у делу једног философа из 20. века? Текстови који су овде представљају три перспективе у односу политике и јеврејства у савременим студијама: историја, јеврејска мисао и литература. У складу са тим, намера текстова је да покрију различите погледе који дефинишу јеврејске студије. Иако су модели увек синтетички погледи на реалност, моја намера је да уз помоћ овог специјалног издања читаоци могу да развију широк поглед на однос политике, теологије и философије из перспективе јеврејства.

Емануел Тауб⁵

4 Ibid.

5 CONICET-“Gino Germani”, Research Institute, University of Buenos Aires, Argentina. E-mail: emmanueltaub@gmail.com